

GÄSTKRÖNIKÖR: Henning Mankell

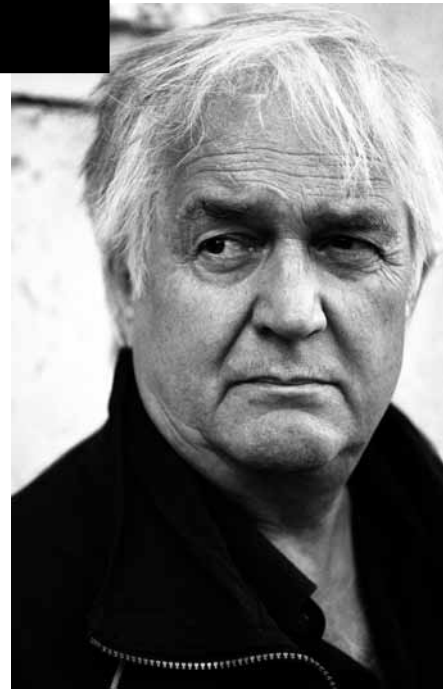

Foto: Lina Bergman

Efter försöket att bryta blockaden mot Gaza

Efter den israeliska marinens brutala angrepp mot den lilla armada av fartyg som i slutet av maj försökte bryta den illegala blockaden av Gaza, hände något som kom oväntat för mig. Jag inser nu att det inte borde ha varit det; jag borde ha förutsett händelserna och reaktionerna. Men jag gjorde det inte. Jag blev förvånad.

Det var främst två reaktioner som var oväntade. Det ena var nånting positivt. Jag fick plötsligt mängder av reaktioner från israeler – eller judiska medborgare, som en del föredrog att kalla sig. Detta var människor som bodde i Israel. Och dom sa sig eniga i försöket att bryta blockaden. Dom sa sig också överens om att det nuvarande läget i Israel var outhärdligt. Att de övergrepp palestinierna utsattes för måste stoppas. De tog avstånd från sin egen regim, men visste i många fall inte vad dom skulle göra. Rädslan för repressalier är reell.

Det överraskade mig att det finns en så stark opinion inom Israel. Men jag borde alltså inte ha blivit förvånad. Av ett enkelt skäl: jag borde ha kommit ihåg hur det var i Sydafrika under 1980-talet. Under de år då alltför vita i landet insåg att apartheidsystemet var outhärdligt, att det skulle tvingas till fall inom en inte alltför avlägsen framtid.

Det hade jag sett den gången och jag borde ha insett att samma sak nu sker i Israel. Där det också råder ett apartheidliknande system mot den palestinska befolkningen. Men jag gjorde mig blind. Jag såg inte det jag faktiskt såg.

Det andra som hände var negativt. Jag märkte att en del av mina judiska vänner plötsligt inte längre ville ha med mig att göra. Att dom i några fall inte var beredda att fortsätta att föra en diskussion. Dom tog bara avstånd. Slutade svara på brev, visade sin motvilja i telefon. Eller, i något fall, gick till våldsamt verbalt anfall mot mig. Snudd på slagsmål.

Det förvånade mig. Människor som jag tidigare bedömt som intellektuellt hederliga, öppna, blev nu plötsligt enbart intresserade av sin etnicitet och skällde mig för det mest orimliga av allt; att vara antisemit.

I några fall gick det trots allt med tålamod att rädda vänskap och samtal. I några fall gick det inte. Det sörjer jag. Och jag antar att dom gör det också.

Men jag frågade mig samtidigt om det var något i mitt sätt att argumentera som skapade oklarhet om mitt politiska ställningstagande. Solidaritet, mot förtryck av den palestinska befolkningsgruppen. Därför satte jag mig under den gångna sommaren ner och läste in mig på den israeliska historien, från 1948 och fram till idag. För att bättre kunna ge uttryck för vad det är som har lett fram till den outhärdlighetens härdsmläta som vi nu lever med.

Jag slipade inga knivar. Jag slipade argument.

Det är ju så: vi bör alltid självkritiskt granska våra argument. Det vi kan se som självklarheter är inte nödvändigtvis det för dom vi diskuterar med.

Inser vi inte det gör vi ett fatalt misstag. Då sviker vi en del av vårt uppdrag. Som handlar om att vara klara och otvetydigt klara i vårt försvar för den palestinska saken.

De israeler i Israel som stöder palestinierna är en oerhört viktig grupp människor som med andra ord också med rätta kräver vårt stöd.

Henning Mankell